

BİRİ YER, BİNİ BAKAR; KIYAMET BUNDAN KOPAR !

FAKİRİN DOSTU

SÖMÜRÜCÜ ZENGİNE KARŞI; SÖMÜRÜLEN FAKİRDEN YANA

YIL: 1 * SAYI: 1 * 4 ARALIK 1969 * ŞİMDİLİK ONBEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR SİYASİ GAZETE * FİYATI 25 KURUŞ

İŞSİZLİK ve PAHALILIK Kasırgası Geliyor !

AMERİKAN EMPERYALİZMİ VE YERLİ ORTAKLARI

AŞIMIZDAKİ, TUZA, OCAĞIMIZDAKİ GAZA, ÜSTÜMÜZDEKİ BEZE GÖZ DİKTİ

Bugün yurdumuzda emeği ile geçinmek zorundaki halkımıza perişan eden en önemli iki dert; işsizlik ve pahalılıktır. Şimdi Türkiye'de 11 milyon işsiz var. Nüfusuna oranla Dünyada en çok işsizi olan ülkelerden biri Türkiyedir. Gene Türkiyede 1944 yılından bugüne kadar hayat pahalılığı ortalama olarak 6-7 misli arttı. Fakat, emeği ile geçinmek zorundaki halkımızın geliri fiyatlarla birlikte artmadı. Bu yüzden yurdumuz, Dünyada hayat pahalılığı en fazla olan ülkelerin arasında başta geliyor. İşsizlik ve pahalılıkta Dünyada üstümüze yok. Son günlerde paramızın kıymetinin de üçte bir nisbetinde düşürüleceği söyleniyor. Yani; yiyecek, giyecek, yakacak

peryalistleri ve onların yerli ortakları olan sömürücü zenginlerdir. Gazetemiz, gelecek sayıdan itibaren; işsizlik ve pa-

halığı kimlerin nasıl ve emekçilerimizin sırtından neden yarattığını bütün milyonlar vuranların ve yurdumuzu yabancılara peşkeş çekenlerin maskeleri düşürülecektir.

Başyazı

KAVGAMIZ; SÖMÜRÜYE KARŞI

Rahmetli Sadık Aldoğan Paşa, İttihat ve Terakkinin yerine Halk Partisinin iktidara gelişi için 1946 yılında şöyle demişti: "Eski hamam eski tas; yalnız tellâklar değişti". Şimdi de yeni seçimler yapıldı. Sadık Aldoğan'ın gözüyle görürsek, gene değişen birşey yok; "Eski hamam, eski tas". Kır At gene iktidarda, düzen gene aynı düzen. Fakat, gerçekçi bir gözle olaylara bakarsak, o zamandan beri durumun çok değiştiğini ve köprülerin altından çok sular aktığını anlarız. Bugün yurdumuzda, sömürücü zenginler; sömürdükleri fakirlerden 20,000 defa daha fazla kazanmakta ve 20,000 defa daha iyi yaşamaktadırlar. Bunlar devletin açıkladığı rakamlardır. Zengin sınıf ile fakir sınıf arasında açılan bu derin uçurum, gelecekte birçok sosyal olaylara gebe dir. Diğer yandan Amerikan emperyalizmi de yurdumuzda çöreklenmiş, zehirini akıtmakta devam ediyor. Bizim için asıl önemli olan seçim sonuçları değil, zengin ve fakir sınıflar arasındaki günden güne keskinleşen bu uçurum ve Amerikan emperyalizminin durumudur.

(Devamı 3. sayfada)

T.I.P in Yeni Genel Başkanı da Doğruyu Dile getirdi:

«MİTING — YÜRÜYÜŞ — GÖSTERİ GEREK» dedi.

Yürüyüşe Çağrı

Mehmet Ali Aslan "Gene halkımızın gözleri önüne..."

ve diğer eşya fiyatları bir anda üç misline çıkacak. O zaman, vay başımıza gelenler. Zaten işsizlik ve pahalılıktan bunalan bizler, önümüzdeki karanlık günlere korku ile bakarken, bugünlerin bir an önce gelmesini dört gözle bekleyenler de var. Bunlar, Amerikan em-

İşsizlik ve pahalılık insanları bu hale getirir!

GECEKONDULULAR YÜRÜDÜ

Ver OY'unu gör oyunü

Demirel, Seçimlerden önce «Sözüm Senettir» demişti.

Ama Gecekondular gene yıkılıyor

Kasımpaşa, Barutane sırtları gecekondu semtidir. Burada, Anadolu'dan karnını doyurabilmek için göçeden fakir insanlar oturur. İşte bu gecekondulardan 113'ü cuma günü yıktırılmıştır. Bu yıkımı yaptıranlar, zengin sömürücülerdir. Çünkü siz AP'ye rey verdiniz. Yani zengin sömürücüleri Meclis'e yolladınız. Onlar da 775 sayılı Gecekondu Yıkımı Kanunu'nu çıkarttı. Şimdi de kendilerine oy verenlerin yuvasını yıkıyorlar.

Ama Baruthane halkı, haklı olarak direndi. Bunun üzerine olay yerine 600 toplum polisi geldi. Halkı coplamaya başladı; onlar da direnerek 3 polisi yaraladı.

2 Aralık Salı günü de ka-

**HAYAT PAHALILIĞINA
KARŞI İTALYADA 15
MİLYON İŞÇİ**

Grev Yaptı

İtalyada; yiyecek, giyecek, yakacak fiyatlarının ve ençok
(Devamı 3. sayfada)

DEĞİRMENKÖYLÜLER DİRENİYOR

İşgalin gerçek nedenini anlatan yazı 4. sayfamızdadır.

İşçi ve Köylüden yana Halkçılık Kurultayı

İşçi ve köylüden yana güçlerin aralarındaki dağılımı giderecek günün artık gelmiştir. Bu dağılımı giderebilmek; ancak asgari müşterekleri bulmak, üzerinde anlaşmak ve varılan sonuçları pratikte uygulamaya geçmekle mümkün olur. İşçi ve köylüden yana güçlerin asgari müşteregi; birinci T. B. M. M. nin anti kapitalist ve anti emperyalist nitelikteki 1920 halkçılık beyannamesini,

yeni dünya şartlarına uygulamaktadır.

(Devamı 4. sayfada)

YABANCI PETROL ŞİRKETLERİNİN; MÜSLÜMAN HALKIMIZIN DİNİ İNANÇLARI ÜZERİNE OYNADIĞI

Büyük Oyun

Bugün Türkiye, Orta Doğuda petrol üreten büyük Amerikan şirketlerinin en önem verdikleri bir ülke olmuştur. Yurdumuz petrol kaynakları bakımından zengin değildir. Böyle olduğu halde, bu petrol şirketlerinin dışarıdan ve içerden gözlerini Türkiye'ye dikmelerinin gerçek sebebi nedir? Bu şirketler Türkiyeden ne istiyor? Türkiyede neler yapmak istiyorlar? Türkiye de kimlerle ve hangi çevrelerle ilişkileri vardır?

Bu ilişkilerin gerçek yüzü nedir. Bu soruların cevapları açıklığa kavuşturulmuş haktan görünen bazı çevrelerin kirli yüzleri de ortaya çıkacaktır. Müslüman

halkımızın dini inançlarını kendi çıkarları için sömürerlerin koyunlarında sakladıkları gizli haçlar da ortaya çıkacaktır. Biz bu yazı serimizde, bu büyük oyunu bütün yönleriyle aydınlığa kavuşturmağa çalışacağız.

Bugün Orta Doğudaki Basra körfezi bölgesi, Amerika'dan sonra Dünyanın ikinci büyük petrol bölgesi sayılmaktadır. Basra körfezi bölgesindeki petrol üretici ülkeler: Suudi Arabistan, Kuveyt, Bahreyn, Katar, İran ve Irak'tır. Bu bölgede çıkarılan petrol, bugün Dünya petrol üretiminin dörtte birini aşmıştır. Bu bölge ayrıca Dünyanın en zengin petrol kaynaklarına sahiptir. Petrol rezervi, yani

yeraltındaki miktarı 26 milyar ton olarak hesaplanmış
(Devamı 4. sayfada)

TAHTI SÜLEYMAN

lerin ve bütün emekçi tabakaların, düzeni değiştirmek için gösteriler, mitingler, yürüyüşler yapmalarını ve Anayasasının tanıdığı hakları en tesirli şekilde kullanmalarını" istemiştir.

Gazetemiz de bu doğru düşünceye katılmakta, fakat bunun lâfta kalmayıp derhal uygulanması gerektiğine inanmaktadır.

Bugün yurdumuzda emeği ile geçinmek zorunda olan bütün vatandaşlarımız; işsizlik ve pahalılık canavarının pençesinde kıvrılıyor. Bu canavarı yaratanlar, Amerikan Emperyalizmi ve onun yerli ortakları olan sömürücü zenginlerdir. Bu gerçeği, fakir

seçik ve en canlı şekilde koymalıyız.

İşsizlik ve pahalılığı yaratanlara karşı bu maksatla yapılacak bir miting ve yürüyüş fakir halkımızın büyük desteğini kazanabilir. T.İ.P. i ve tüm devrimci örgütleri, böyle bir miting ve yürüyüş hazırlamak için elbirliği ile çalışmaya çağırıyoruz. Böyle pratik içindeki çalışmaların, T.İ.P. ile diğer devrimci örgüt ve çevreler arasındaki anlaşmazlıkları da gidereceği inancındayız.

Bu davranışlar aynı zamanda yurdumuzdaki devrimci mücadeleye yeni bir ruh ve yeni bir aşama getirecektir.

YURTDA NELER OLUYOR

* Geçen yıl Shell Petrol şirketi yurdumuza 24 milyon dolarlık yatırım yapmış ve bir yıl içinde, 36 milyon dolar kâr etmiştir. Bu kârın büyük bir kısmını bu İngiliz petrol şirketi yurt dışına çıkarmıştır. Yurdumuzdaki yabancı şirketlerin yaptığı budur; bir koyup yüz almak. Bütün yabancı şirketleri Türkiye'den dışarı atmalıyız. Yoksa, her yıl milyonlarca liramız, yabancı ülkelere akıp gidecektir. Başka yolu yok.

* Kars Belediye Başkanı Ahmet Çakmak basın toplantısı yaptı. Doğu Anadolu'da kuraklık ve don yüzünden bir milyon hayvanın öleceğini bildirdi. "Bunun bir diğer sebebi de teknik ihtiyaçların sağlanmamış olmasıdır" dedi. Toplantıya katılan diğer heyet üyeleri; hükümetin vadettiği "ucuz tarifeli" vagonların müstahsil yerine bir takım çıkarcılara verildiğini söylediler. Bu yüzden hayvanlarımızın yarısını tefecilere ve aracılara kaptırdık, yarısı da yemsiz kaldı dediler. Heyet üyelerine göre: "Türkiye raporla idare edilmez; devlet ile üretici arasından aracı bezirganları çıkarmalı, köylü bunu istiyor."

* Sovyetler Birliği, Türkiye'ye 366 milyon dolarlık kredi açıyor. Bu kredinin 263 milyon doları ile İskenderun'a büyük bir demir — çelik fabrikası kurulacak. Bu fabrikanın 58 ayda tamamlanacağı ve 1 milyon 200 bin ton kapasitesi olacağı bildiriliyor.

* Amerika bize gönderdiği buğdayların fiyatını bu yıl gene arttırdı. Sert buğdayı 100 kuruştan 105 kuruşa, yumuşak buğdayı 97 kuruştan 100 kuruşa, Meksika buğdayını 85 kuruştan 90 kuruşa çıkarttı. Amerikan emperyalistleri ve yurdumuzdaki yerli ortakları, anlaşılana, artık ekmeğimize de göz diktiler.

* Yapılan bir araştırmaya göre, zengin İstanbul'lu hanımların yalnız saç tuvaletleri için, bir yılda 100 milyon liranın üstünde para harcadıkları anlaşılmıştır.

DÜNYADA NELER OLUYOR

* Amerikan askerlerinin Vietnam'daki My Lai köyünde, 700 kadın, çocuk ve ihtiyarı gaddarca öldürmeleri bütün dünyada tepki yarattı. Yabancı gazeteler; asil suçun askerlere emir veren Amerikan hükümeti ile onun arkasındaki Amerikan bankerlerinde olduğunu yazıyor.

* Amerikan hükümeti, Avrupa'daki Ortak Pazar ülkelerine Amerika'ya yaptıkları ihracatı kısıtlamaları için, 6 aydır baskı yapıyor. Aksi halde bu ülkelere gelen mallara karşı gümrük duvarını yükselteceğini söylüyor. Bu rekabet yüzünden Amerikan tekstil sanayisi

Plânsız iş olmaz

Türk iktisadı neden çıkmazda

Bugün A.P. iktidarı tarafından yurdumuzun sanayileştiği, tarımın geliştirildiği iddia edilmektedir. Buna örnek olarak da barajlar, çimento fabrikaları, demirçelik tesisleri, şeker fabrikaları, tekstil sanayii gibi tesislerin kuruluşu gösteriliyor. Halbuki bir ülkede sanayinin kurulmasının ne kadar önemi varsa, bu fabrikaların devamlı ve verimli çalışmalarının da önemi o derece büyüktür. Bunun için fabrikaların devamlı olarak işletici maddeleri bulmaları ve yaptıkları malları satabilmeleri gerekir. Acaba Türkiye'de kurulan iktisadi tesisler böyle midir? Hemen karşılığını verelim: Bu şekilde değildir. Sırasıyla ele alalım ve barajdan başlayalım.

BARAJ: Elektrik gücü elde etmek için veya sulama için, veyahut ikisini yapmak için kurulur. Bu da akan suların iki dağ arasında havuz yapılarak biriktirilmesi yoluyla olur. Bu havuz 30-40 yıl içinde, suların getirdiği taş, toprak ve pisliklerle dolar ve kullanılmaz hale gelir. Üstelik Türkiye nehirleri, fazla taş ve toprak kırıntıları taşıdıkları için Türkiye'deki barajların ömrü 30 sene yi de bulmaz. Bir barajın iktisaden verimli olabilmesi demek; onun sağladığı gelirin 30 yılda yatırım ve bakım masrafını ve faizini karşılama demektir. Halbuki bütün barajlarımız bu nitelikte değildir. Çünkü sudan elde edilen elektrik enerjisini kül-

olan fabrikalarımızın akaryakıtla çalışır hale getirilmesi için kuruluşları kadar masraf ister.

Diğer taraftan çimento tek başına kullanılabilir bir madde değildir. Genellikle demir ile birlikte betonarme inşaatlarda kullanılır. Hemen söyleyelim ki betonarmeye de 3 nisbette çimentoya 1 nisbette demir gereklidir. Üretimimiz olan 6 milyon ton çimentonun tam sarfedilebilmesi için, 2 milyon ton demire ihtiyaç vardır. Türkiye'nin demir üretimi ise yılda 700.000 ton civarındadır. Buna göre yalnız çimento sarfını karşılayabilmek için demir ve çelik tesislerimizin 3 misline çıkarılması veya bu miktar demirin yabancı ülkelere satın alınması gereklidir. Yurdumuzun bugünkü maddi durumuna göre bu da mümkün değildir.

DEMİR VE ÇELİĞE GELİNCE:

Genellikle bir demir üretmek için, bir kömür gereklidir. Bu bakımdan demir çelik fabrikaları demir ve kömürün bir arada bulunduğu yerlerde kurulmalıdır. Tabiiatta demir ve kömürün bir arada bulunduğu yerler ancak; Sovyetler Birliğindeki Doneç, Çin Halk Cumhuriyeti'ndeki Mançurya, Almanya'daki Ruhr havzası gibi belli başlı yerlerdir.

Böyle kömür ve demirin beraber bulunduğu nadir yerlerin dışında, demir ve çelik fabrikaları ayrı bir ölçü ile kurulur. İlk önce kömür ile demirin ayrı, ayrı bulunduğu yerler birbirine demiryolu ile

fazlalığı, demir ve çelik maliyetini arttırır. Dünya piyasalarının üstüne çıkarır. Ayrıca yurdumuzda demir filizindeki cevher miktarı (tümör) çok düşüktür. 1/3 oranındadır. Bu durumda yerine taşıma masrafı lüzumsuz yere 3 katına çıkmaktadır. Türkiye'ye uygun tesis şekli demir ve kömürün bulunduğu yerde ayrı ayrı fabrikaların kurulmasıdır. Ayrıca yukarıda da belirttiğimiz gibi kömür üretimimizi; bu fabrikaların ihtiyaçlarını ve diğer ihtiyaçlarımızı karşılayacak kata çıkardığımız takdirde 20-25 sene sonra kömür madenimiz tükenecektir. Henüz Türkiye'de Zonguldak'tan başka işlenebilir nitelikte bir kömür madeni de bulunmamıştır.

GELELİM ŞEKER FABRİKALARINA:

Halen yurdumuzda şeker genellikle pancardan yapıldığına göre, fabrikaların çalışma kapasitesini pancar ekim alanlarının genişliği ve verimi tayin eder. Türkiye'de su altı pancar ekimine uygun toprak 20 milyon dönümdür. İşte şeker fabrikalarının en fazla çalışma hacmi, bu miktara göre değerlendirilmelidir. Halbuki su altı arazi aynı zamanda, çeltik ve pamuk ekiminde de kullanılmaktadır. Şu halde bu toprağı pancar pamuk ve çeltik arasında, bölmek veya bir seçme yapmak gerekir.

Bizde böyle hesap yapılmış değildir. Şekerin maliyeti iki şeye bağlıdır. Biri pancardaki şeker miktarı, diğeri de bir

yışı ve pancar tohumunun ıslah edilemeyeşidir.

TEKSTİL SANAYİMİZE GELİNCE:

Bu da yün elde edilen baş hayvanlarımızın miktarına ve kıllarının boyuna kalınlığına da dayanıklılığına bağlıdır. (Pamuk için de durum aynıdır.) Baş hayvanların miktarı da otlama alanı ile ilgilidir. Otlama alanı geniş olursa hayvan yetiştirmek ve üretmek de o nisbette kolay olur. Bizde, Toprak Mahsulleri Ofisinin kuruluşundan bu yana meralar da ekilmeye başlamış, ve hayvanlara otlak arazi ayrılmamıştır. Şimdi piyasa hayvan ürünleri; yani yün, deri, süt, peynir gibi maddeler bu yüzden bulunmaz hale gelmiştir. Tekstil sanayiinin ilk maddesi olan yün, memleketimizdeki tekstil fabrikalarının ihtiyacına kâfi değildir.

Ve muayyen döviz kaybı ile dış ülkelere sağlanmaktadır. Bu yüzden de fabrikalar tam randımanla çalışmamaktadır.

Görülüyor ki, herhangi bir üretim kolunu tek başına değil, bütün bir memleket ekonomisi içinde incelemek gerekir. Bu da tek başına, me selâ şeker ve tekstil plânlanması değil:

1 — Yekûn üretim ve tüketim ekonomisinin plânlanması,

2 — O Plân çerçevesinde; her bölümün ayrı ayrı plânlanması şeklinde yapılır. Demek ki ilk önce ele alınacak husus, bir nâzım (Agregatif)

zor duruma düştü. Amerika'yı bile telaşlandıran Ortak Pazarın, Türk sanayisine ve işçisine yapacağı zararı varın siz düşünün.

* Üç yıldır devamlı şekilde artan altın fiyatları, bir ay içinde birdenbire bütün dünya ticaret borsalarında süratle düşmeye başlamıştır. Bir gram altın, son yirmi gün içinde ortalama olarak 225 kuruş ucuzlamıştır. Fkat, bu düşüşün geçici olduğu, diğer malların fiyatlarına etki etmeyeceği bildirilmektedir.

Hint Cumhurbaşkanı öldü. İktidarda olan kongre Partisinin kodomanları zengin yanlısı Reddi'yi seçtirmek istediler. 17. Hint Devlet Yasama Meclisi ile Merkez Millet Meclisi 16 Ağustosta seçim yaptı. Aşırı zenginci (Faşist) Deşmuk 58. 176 oyla ve orta zenginci Reddi 313.548 oyla seçimi kaybettiler.

Fakirci Giri 401.515 oyla Hint Cumhurbaşkanı seçildi. Giri'yi başta Nehru'nun kızı Hint Başbakanı Bayan Gandhi ile komünistlere dek bütün sosyalist sol fukaracılar tutuyor.

75 yaşında olan Giri, gençliğinde, ihtilâlcilerini sevdiği İrlanda'da Hukuk öğrenmişti. Hint İşçi Sendikaları (T.U.S.) kurucusu, Seylan Yüksek Komiseri, Nehru'nun Çalışma Bakanı, bir çok Devlet Governörü ve 1967 de Cumhurbaşkanı Yardımcısı olmuştur.

Kongre Partisi Başkanı Nijalingappa kendi partisinin fukara yanına koymasına üzerine şöyle demişti: "Önemli sayıda parti üyemizin, kendi partilerinin adayına karşı oy kullanmaları beni çok üzdü."

Şimdi de Kongre Partisi; fakirlerden tarafa kaydığı için, kendi üyesi olan Başbakan Bayan Gandhi'yi partiden ihraç etti.

Hindistanda sömürücü zenginlerin suyu ısınmaya başladı, olaylar bunu gösteriyor.

Küçük Haberler

T.Ö.S ün HAZIRLADIĞI AÇIK OTURUM

Geçen hafta, T.Ö.S. ün Değirmenköy'de yaptığı açık oturum da miting şeklini aldı.

Oturumda, Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Prof. İsmet Sungurbey, Prof. Ataay, Asistan Mahir Kaynak ve T.Ö.S. yöneticilerinin konuşmaları ilgi ile dinlenmiştir. Konuşmacılar otobüse binip ayrılırken köylüler dayanışma gösterisinde bulundular.

Varan Onbeş

Kundura tabanlarını yapıştırmak için kullanılan ve içinde «benzol» bulunan yapıştırıcılar, 15 Kundura işçisinin ölümüne sebep oldu. Bu benzollü yapıştırıcıların, kullananlarda kanseri yaptığı anlaşılmıştır. Yasaklanması için bakanlık kaç fakir kundura işçisinin daha ölmesi gerekecek.

lanacak fabrikalarımız yoktur, Halen barajlardan elde ettiğimiz elektriğin büyük bir kısmı, kullanamadığımız için toprağa verilmektedir. Önümüzdeki 30 yıl içinde bu elde edilen elektriği sarfedecek fabrikaların kurulması da mümkün değildir.

Sulamaya gelince; bu suların önemli bir kısmı, barajların sulaması gerekli arazilerin değil, başka sahalara sulamaktadır. Meselâ, Antalya çevresinin suları tabii olarak Konya'dan akmaktadır. Konya çevresinde yapılan baraj ilerde Antalya'yı susuz bırakacaktır. Yine Çukurova'yı besleyen su İçanadolu'dan gelmektedir. İçanadolu'da yapılan ve yapılacak olan barajlar da, ilerde Çukurova'yı susuzluk tehlikesi ile başbaşa bırakacaktır. Hattâ Suriye ve Irak'ın suları Türkiye'den gider. Muş ve Havran Ovalarını sulamak için yapılan ve halen yapılmakta olan barajlar bitip, sulamaya başlanca; Irak ve Suriye tarımı susuzluk sebebiyle çok büyük zararlar görecektir.

GELELİM ÇİMENTO FABRİKALARINA

Aşağı yukarı iki nisbet çimento elde etmek için bir nisbet kömür ister.

Bugün üç milyon ton civarında olan çimento üretimimizin, yeni yapılan fabrikalarla 6 milyon tonun üstüne çıkması gerekir. Bu kadar çimento için de üç milyon ton kömür gereklidir. Halbuki bizim bütün taş kömür üretimimiz, ancak yılda üç milyon tondur. Hepsini çimento için harcarsak; ozaman evlerde, trenlerde, vapurlarda yüksek fırınlarda ve bu kömürle enerji sağlayan diğer iş kollarında kullanacak kömür kalmayacak demektir. O halde ya fabrikalar, linyitle, akaryakıtla veya elektrikle çalışacak şekilde çevrilecek, ve yahut kapatılacaktır. Halen taş kömüre göre kurulmuş

bağlanır, her iki yerde birden yüksek fırın yapılır. Demirin olduğu yere kömür, kömürün olduğu yere demir getirilmek suretiyle trenlerin boş işlemesi önlenir ve nakliye masrafı bu suretle yarıya düşürülmüş olur. Halbuki bizde yüksek fırın bu şekilde kurulmuş değildir. Nakliye masrafının

topraktan alınacak pancar miktarıdır. Üzülerek belirtelim ki, gerek pancarımızdaki şeker miktarı, gerekse 1 dönüm topraktan elde ettiğimiz pancar miktarı, komşumuz olan milletlerinkinin çok altındadır. Buna da sebep, toprağın gerektiği şekilde gübrelenemeyişi, sulanama-

Türkiye'miz yakın zaman kadar, bu yönde bir çalışma metoduna sahip değildi. Her ne kadar 27 mayıstan sonra bir Plânlama Teşkilâtı kurulduysa da, bu teşkilâtın da bu işlerin üstesinden gelmesine, çeşitli sebeplerden ötürü imkân yoktur.

ZENGİN YAPARSA KAZANIR, FAKİR YAPARSA CEZALANIR

Bugün yurdumuzda talan aldı yürüdü, hepimiz biliyoruz. Büyük zengin şirketler, gerçek kazançlarını gizleyip, az vergi ödüyorlar. Böylelikle devlet bütçesinden yılda 900 milyon lira çalyıyorlar. Gene zenginlerin dış ülkelere kaçırdıkları dövizin miktarı milyarları aşıyor. Bütün zengin beylerin ve hanımların giydikleri, içtikleri, sürdükleri, taktıkları, takıldıkları herşey yabancı ülkelere kaçak getiriliyor.

Fakir kardeş,

Bugüne kadar hiçbir zengin bu suçlarından ötürü hapis yatmamıştır. Şimdi bütün bunları bir kalem geçelim ve şu haberi hep birlikte okuyalım:

BATMAN H. A.

Merkeze bağlı Ulucami mahallesinde Mehmet Sedat'ın evine geceyarısı bir hırsız girmiş ve birçok kıymetli eşya arasında mutfaktan yalnız bir ekmeği almıştı.

Karakolda aç olduğunu söyleyen hırsız kimseyi inanmamış, yapılan soruşturmada hiç sabıkası olmadığı, gerçekten iyi bir insan olduğu ve açlık yüzünden bu işi yaptığı öğrenilmiştir.

Fakirin dostu yayınları :

Gazetemiz, Yurd ve Dünya meselelerini, İşçi Köylü ve diğer emekçi vatandaşlarımıza «En kolay anlaşılır, en kolay kavranır, en açık ve en canlı» şekilde anlatmak amacıyla küçük kitapçıklar yayınlıyacaktır.

Her kitabın maliyetini, kendi üstünde açık rakamlarla göstereceğiz ve kitaplarımızı maliyetine kâr ilâve etmeksizin satışa çıkaracağız.

FAKİRİN DOSTU

İŞÇİNİN KÖŞESİ

İŞÇİ KARDEŞ

İş kanunu maddelerini iş kanunu oku!... Sendika toplantılarında sorular sor. Toplu sözleşmelerle sana verilmeyen haklarını iste. İş kanunu der ki; 3 seneyi çalışarak dolduran işçi kıdem tazminatına hak kazanır. Bu hak veriliyor mu?

Son çıkan işçi emekliliği kanunu; 50 yaşını dolduran kadınlara ve 55 yaşını dolduran erkeklere tekaüd lük hakları tanımış. Böyle olmasına rağmen, bu yaşları dolduran ve tekaüde sevkini isteyen işçiler ki

dem tazminatını alabilir mi? Alamaz ve alamamaktadır.

Kanunda 3 seneyi dolduran kıdem tazminatına hak kazanır dediği halde, neden sen tazminatını alamazsın.

Bütün bunların sebeplerini ara, seni yöneten sendikacılara sor ve toplu sözleşmelerle haklarını almaya çalış.

İŞÇİ KARDEŞ

Bu köşe senin köşendir. Burada senin dertlerini dile getireceğiz ve hep birlikte çözüm yollarını araştıracağız.

BİRİ YER, BİNİ BAKAR; KIYAMET BUNDAN KOPAR !

FAKİRİN DOSTU

SÖMÜRÜCÜ ZENGİNE KARŞI, SÖMÜRÜLEN FAKİRDEN YANA

PETROL ŞİRKETLERİNİN OYNADIĞI BÜYÜK OYUN

(Baştarafı 1. sayfada)
tır. Bu miktar Dünya rezervinin üçte ikisidir. Diğer petrol üreten ülkeler, çıkardıkları petrolün büyük bir kısmını kendileri harcar. Halbuki Basra körfezi bölgesi iktisadî bakımdan geri kalmış olduğundan, yılda çıkardığı petrolün ancak 10 milyon ton kadarını kullanabilir. Yılda 250 milyon tonun üstünde ham ve işlenmiş petrolü dışarıya ihraç eder. Bu miktar da Dünya petrol ihracatının yüzde 55'idir. Amerikan petrol şirketleri için Basra körfezi bölgesinin önemini arttıran bir diğer özelliği de, büyük verimliliğidir. Burada petrol üretimi ve arama mas-

rafları çok düşüktür. Az sayıda kuyudan, çok fazla miktarda petrol elde edilir. Arama işinde diğer petrol bölgelerine nisbetle daha az sayıda sondaj makinesi gereklidir. İşçi ücretleri de çok düşük olduğu için petrol daha ucuz mal olur.

Basra körfezi bölgesinin, bu büyük verimliliği ve bereketi yüzünden Amerikan petrol şirketleri ne bahasına olursa olsun, bu bölgeyi ellerinden kaçırmak istemezler. Bunun için de evvelâ bu bölgedeki ülkelerin krallarını ve hükümetlerini ele geçirmişler veya kendilerine bağlı kişileri kral

ve hükümet diye ülkelerin başına getirmişlerdir. Fakat bu gün artık bu usul, bölgeyi elde tutabilmek için yeterli değildir. Petrol şirketlerinin iş başına getirdiği krallar, şeyhler ve adamları; petrolden sağladıkları büyük gelirlerle lüks ve debdebe içinde yaşarken, bu ülkelerin müslüman halkları açlık ve yoksulluktan kırlmaktadır. Yabancı petrol şirketlerinin ve onların adamları olan kralların ve Şeyhlerin elinde esir hayatı yaşıyorlar. Bu durum artık böyle devam edemez. Çünkü Mısır, Suriye, Cezayir, Irak Libya gibi milli bağımsızlıklarını kazanan ve halklarının yaşama seviyesi günden güne yükselen diğer müslüman Arap ülkeleri onlara örnek oluyor. Millî bağımsızlığın ve emperyalist sömürüden kurtulmanın ne demek olduğunu anlamaya başladılar. Petrol şirketlerinin ve usakları kraların ve şeyhlerin bütün baskı ve zorbalığına rağmen, bu fakir halkların artık gözleri açılıyor. Kukla kralların, Şeyhlerin ve hükümetlerin oturdukları koltuklar çatırdamaya başladı. Bu durumu daha önceden sezen Amerikan petrol şirketleri, evvelce başka bazı tedbirler almışlardı. Arap petrol bölgesinin burnunun dibinde yahudi İsrail devletinin kurulmasına yardım etmişlerdi. Bu yahudi devletini, bekçi köpeği gibi kullanmışlar ve uyanan Arap halklarına karşı saldırtmışlardı. Bu işte bir müddet başarı da sağlamışlardı. Fakat

İ.P.S.D.'NİN GENEL KONGRESİ YAPILDI

İşsizlik ve pahalılıkla savaşmak üzere geçen seneye işçi, köylü ve aydınlar tarafından kurulan «İşsizlik ve pahalılıkla Savaş Derneği»nin Genel Kongresi 30/Kasım 1969 Pazar günü saat 10 da Derneğin yeni Lokalinde yapıldı. Gelecek sayımızda İzahat vereceğiz.

bugün artık İsrail'in bekçi köpekliği de yetmiyor. Yıllardır horlanan ve ezilen müslüman Arap halklarının uyanışı ve direnişi bir çığ gibi geliyor. Bu yüzden Amerikan petrol şirketlerine yeni ve İsrailden daha güçlü beklentiler gerekli oldu. Bu iş içinde en elverişli ülke olarak Türkiye'yi seçtiler. Türkiye'nin müslüman halkını, kardeş Arap müslüman halklarının karşısına çıkarma oyununa giriştiler. Türkiyede, para karşılığı bu çirkin oyuna katılacak çıkarıcı çevreleri de buldular ve işbirliğine başladılar.

Gelecek yazımızda, Amerikan petrol şirketlerinin çıkarıcı için müslüman halkımızı kandıran ve kardeş Arap müslüman halklarının karşısına dikmek isteyen Türkiyedeki çıkarıcı çevrelerin maskelerine el atacağız.

Birinci T.B.M.M. Halkçılık Bildirisi

Emperyalist Devletlerin, ve Milletimizin hayatına açığa kasetmeleri neticesinde müdafai meşrua için toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi (1), şimdide kadar muhtelif vesilelerle sarahaten veya zimnen ilân ettiği maksat ve meslekini bir kere daha bütün cihana arz için şu beyannameyi neşrelemeye lüzum görmüştür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, Millî hudutlar dahilinde hayat ve istiklalini temin ve hilâfet ve saltanat makamını tahlis (2) ahdiyle teşekkül etmiştir. Binaenaleyh hayat ve istiklalini, yegâne ve mukaddes evvel bildiği Türkiye halkını, emperyalizm ve kapitalizm tahakküm ve zulmünden kurtararak irade ve hakimiye tinin sahibi kılma gayesine vasil olacağı kanaatinde dir. (3)

Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletin hayat ve istiklâline suikast eden emperyalist ve kapitalist düşmanların tecavüzatına karşı müdafaa ve bu maksada muhalif hareket edenleri tedip azmiyle müesses bir orduya sahiptir. (4)

Emir ve kumanda selâhiyeti Büyük Millet Meclisinin şahsiyeti maneviyesinde dir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, halkın ötedenberi maruz bulunduğu sefalet sebeplerini yeni vesait ve teşkilât ile kaldırarak yerine refah ve saadet ikâme etmeği başlıca hedefi addeder. (5) Binaenaleyh toprak, maarif, adliye, maliye, iktisat ve evkaf işlerinde ve diğer mesailde, içtimai kuvvet ve teavünü hakim kılarak (6), halkın ihtiyacına göre tecaddüd ve tesisatı vücuda getirmeğe çalışacaktır. Bunun için de siyasi ve içtimai umdelerini millet ruhundan alacak ve tatbikatında millet temayülât ve an'atını gözetmek fikrinde dir.

Binaenaleyh Türkiye Büyük Millet Meclisi, memleketin idari, iktisadî, içtimai unum ihtiyacatına müteallik ahkâmı peyderpey tetkik ve kanun şeklinde tatbik mevkiine vazeylemeye başlamıştır. Veminallüttevfiq 21. 21 Ekim 1336

(1) Burada söz konusu edilen T.B.M.M. bir yasama organı değil, bir konvansiyondur. Bu husus 24.4.1920 tarihli Atatürk'ün verdiği önerge ile sabittir.

(2) Burada söz konusu edilen tahlis-i makam-ı hilâfet ve saltanat, Osmanlı hanedanı değil, kişi hilâfeti ve saltanatını bizzat Osmanlı hanedanının tasallutundan kurtarma anlamına dir. Bu husus T.B.M.M. nin 29 Ekim 1923 ve 3 Mart 1924 günlü müzakereleriyle sabittir.

(3) Burada tahakküm ve zulümden kurtulması söz edilen Emperyalizm ve kapitalizm, yalnızca yurt dışı emperyalizm ve kapitalizm değil dir. Buna yurt içi emperyalizmi ve kapitalizmi de dahildir. Bu husus, aynı celsede Balıkesir mebusu Harun Basri Çantay'ın bir suali müna-sebetiyle açıklanmıştır.

(4) Burada kurulduğu söz konusu edilen ordu, milli ordudur.

(5) Burada, o günün şartları dolayısıyla kurulması öngörülen yeni vesait ve teşkilâtın adı söylenmemiştir. Fakat, bildirinin genel niteliğinden bunun kolektif üretim olduğu anlaşılabilir.

(6) Bildiride içtimai uhvet ve teavünün niteliği bellileştirilmemiştir. Fakat bildirinin genel niteliğinden bunun kolektif üretim olduğu anlaşılabilir.

Fakirler birleşelim

Büyük şehirlerin güzel yerlerinde şık, temiz giyimli ve besili insanlar oturur. Yüzlerinde neş'e, hayat fıskırır. Açlık nedir? İşsizlik nedir? Pahalılık, parasızlık nedir bilmezler.

Hususi doktorları, avukatları, hizmetçileri, şoförleri vardır. Karıları sütle yapar banyolarını. Yazın plâjlarda kışın Uludağlar'da eğlenirler. Çocukları Avrupa'larda okur. Köpekleri bile bizden iyi beslenir, bakılır.

Fakirlerin yaşadığı semtlerin sokaklarında ise işsizlik, açlık, parasızlık, hastalık, bakımsızlık tırpanla gezer.

Fakir insanlardır hastahane kapısından kovulan. Fakir insanlardır iş bulma kurumlarında her sabah kuyrukta iş arıyan. Fakir, kimsesiz çocukları köprü altında yatan. Fakir insanlardır, iş kazalarında sakat kalan,

NEDEN, NEDEN?....

Nurlu ufukları bulutlar sardı.
İşte bak yollara duman toz düştü.
Beyin sofrasında balık havyardı;

camı avluvarında ünenen.
İlk defa zenginler kirletir, baştan çıkartır en güzel fakir kızlarını. Sonra bu kızlar ekmek parası için önüne gelene vücutlarını satarlar.
Fakir insanlar her yerde aşağı görülür. Dövülür, sövülür. Fakirlerdir devlet kapılarında ağlayan sızlayan, derdine kulak asılmayan. Çünkü zenginlerin karnı tok açın halinden anlamaz.

11 Milyon gizli ve açık işsiz vardır yurdumuzda. Her gün binlerce insan Avrupa'ya ekmek-iş bulmak için müracaat ediyor.

İşsizlik ve pahalılık her gün hızla artıyor. Köylerden şehirlere, şehirlere dışarıya taşıyor işsizler ordusu. Ekmek ve iş bulmak için çocuklarını aç sefil bırakan ana ve babalar diyor, diyor gurbeti dolaşıyorlar.

Kış geldi. Yine odun, kömür, kira, yiyecek, giyecek fiyatları yükseldi. Parası olan odununu, kömürünü yazdan aldı. Ya parası olmayan fakir — fukara ne yapsın? Hele evde hastası da varsa....

Zenginlerin umurunda mı? Sen odun alamamışsın, paran yokmuş. Hastan varmış...!

Onlar kaloriferli dairede otururlar. İçinde sıcak, soğuk suyu akar. Köpeklerinin bile hususi odaları vardır. Yazlık evleri ayırıyor zenginlerin. Pahalılık arttıkça keseleri daha çok dolar, yüzleri daha çok güler zenginlerin. Fakirlik — pahalılık ne kadar çok artarsa patronlar daha o kadar zengin olur. Fakirler ne kadar pahalılıktan ağlaşırlarsa, zenginler o kadar sevinirler. Çünkü: Fakirin kaybı, zengininin kazancıdır.

İşsizlik ve pahalılıktan şikâyetçi olan işçiler, köylüler, dar gelirli, fakir fukara bizler birleşelim. Birlikten güç doğar. Zenginler bizim halimizden anlamaz.

BÜTÜN FAKİRLER BİRLEŞELİM. El ele omuz omuza olalım. İşsizliği ve pahalılığı yaratanlara karşı mücadele edelim.

Biz birleştik mi, bütün zenginler külâhlarını önüne koyup düşünecekler. Fakirler birleşiyor diye korkmağa başlayacaklar. Birleşelim ki artık "Bıçak kemiğe dayandı, fakir halkımız uyandı" diyebilelim.

TAHSİN TEKİN

Neden bize soğan ile tuz düştü?..

Çalışan biz, aç kalan biz ne iştir?
Sözlerim doğrudur sanmayın boştur.
Beylerin giydiği ipek kumastır.
Neden bize beyaz beyaz bez düştü?

Yeter çok uyuduk, uyanacak neler?
Eğer uyanırsak iyi gün olur.
Beylerin kepeci batmanla alır.
Neden bize kasık ile az düştü?

Kaçıranım Beyler benzer cellâta,
Onlar bizi düştürdüler zillete.
Bunun hilesini derim millete.
Anayasamızdan bize söz düştü!

Asık Hüseyin KAÇIRAN

DEĞİRMENKÖY'DE İŞGAL NEDEN?

İstanbul'un Sillivri kazasının Değirmenköy'ündeki köylüler kendi toprakraklarını işgal ettiler. Yalan, yanlış değil, kendi toprakraklarını işgal ettiler. Gittik, gözümüzle gördük. Hikâye şöyle:

Değirmenköy halkı, 1331 senesinde Selânik'ten Değirmenköy'e göç etmişler. O sırada orada 24.000 (yirmidört bin dönüm) dönümlük bir çitlik varmış: Esemeli Çiftliği. Sahibi Anton adında bir rum. Çiftlik sahibi 1341 senesinde Türkiye'den göç etmiş. Giderken 24.000 dönümlük çiftliğinin yarısını köylülere diğer yarısını da şimdiki ağaya satmış. Yani 12.000 dönümünü köylüler, diğer 12.000 dönümünü de ağa satın almış. Ama o zaman köyün nüfusu az, elde imkân ve makine yok. Köylüler ancak 12.000 dönümün 7.000 dönümünü işleyebilirler. Köylülerin tapusundaki geriye kalan 5.000 dönüm toprağı ağa; muhtarı korkutup adam dövüp, mera olarak kullan-

mağa başlar. Ve 10 sene kadar sonra da yavaş yavaş ekin eker.

1946 senelerinde artık köyün nüfusu artmıştır. Düne kadar işleyebildikleri toprakları gayri kendilerine yetmemektedir. ellerine birkaç makine de geçince; köylüler düne kadar işleyemedikleri ve ağanın bir müddet mera ve bir müddet tarla olarak kullandığı kendi toprakraklarını işlemenin zamanı geldiğine inanırlar 5.000 dönüm toprağı bir güzel ekmeli ve mahsulünü toplamalı derler. Toplamalı, toplamalı amma gel gör ki ağa bırakamaz. Bu toprak benim, bu arazi benim diye tutturur. Velâkin köylünün elinde tapusu var. İşte böylece ağa ile köylünün arası kızışıkça kızışır ve iş bundan 20 sene kadar önce mahkemeye düşer:

Ağanın parası var... Köylünün yok.

Ağanın şahidi var... Köylünün yok.

Ağanın bilirkişisi var. Köylünün yok.

Ve mahkeme böylece sürer

İşçi ve Köylüden yana

(Baştarafı 1. sayfada)

Bu da ancak işçiden ve köylüden yana güçlerin yapacakları kurultaylarla sağlanabilir. Gerçekte böyle kurultayların T.İ.P. tarafından düzenlenmesi gerekirdi. Fakat, işçiden ve köylüden yana güçlerin bütün hatırlatmalarına rağmen bu yerine getirilmemiş tir. Bundan ötürü, bu tarihi görevi yerine getirme devrimci yan örgütlere düşmüştür.

T. Ö. S. 7 Aralık 1969 pazar günü saat 9 da Ak-

gider. Sonunda toprak ağanıdır diyerek karar çıkar mahkemenin. Yargıtay'da bunu tasdik eder.

Değirmenköy'lüler bakar. Yahu bizim elimizde burasının bizim olduğuna dair topu var. Şuhalde kendi toprağı zı işgal edelim derler. Ve gen ciyle ihtiyaçlarıyla kızıyla kadınıyla çoyuğuyla çocuğuyla araziye sürereler ve ekerler. Fakat ağa! Bakar ki gasbettiği toprak elden gidiyor, hemen sağa sola müracaat eder. Köylünün karşısına köylü çocuğunu olan askeri diktirir. Bir tarafta ana baba bacı kardeş, diğer tarafta elinde mavzeri süngüsüyle oğul. Bir tarafta köylü bir tarafta oğul. Oğul ağanın yanında. Yani ağa, oğulu ana baba bacı kardeşe karşı çıkarıyor.

Evet Değirmenköy'de, köyün ağası. Jandarma İlyas Kay'ı, babası Kara Hasan namıyla tanınan Hasan Kayın karşısını çıkarttı. Ve Jandarma oğul İlyas, babası Kara Hasan'ın göğsüne süngüsünü dayadı.

Direnen Değirmenköy'lüler sevgiler selâmlar.

Gazanız mübarek olsun.

saraydaki kendi salonunda ilk toplantıyı açacaktır. Kurultay gündemi:

1 — Yazılı tebliğlerin okunması 2 — Serbest tebliğler 3 — Tebliğler üzerinde tartışma 4 — Sonuçlar'dır.

Kurultayın olumlu olması için 1920 Halkçılık beyannamesine ait dökümanlar teksir edilmiştir. Yazılı tebliğde bulunmak isteyenlere verilecektir.

Forma, tebliğ verecek ve katılacak olanlardan bir kısmı belli olmuştur.

Alfabetik sıraya göre isimleri veriyoruz:

Arsal Orhan, Belli Mihri, Divitçioğlu Sencer, Fatin-oğlu Abidin Nesimi, Kaynak Mahir, Kıvılcımlı Hikmet, Kerim Sadı, Küçükömer İdris, Madanoğlu Cemal, Perinçek Doğu, Sungurbey İsmet.

DÜŞÜNEMEYEN ADAM

Fakirin Dostuna Abone Ol

FAKİRİN HUKUKU

Bugün yurdumuzdaki düzende fakirin hakkı, hukuku yoktur. Hep biliyoruz. Hükümet adamları kanun önünde zenginler de, fakirin de eşit olduğunu tekrar edip dururlar. Gerçekte ise, hakkımızı arayınca «Hak değirmende olur» cevabını alıyoruz.

Bir Frenk yazarı : «Kanunlar hem fakirlere, hem de zenginlere; dilenmeyi, köprü altında yatmayı ve ekme çalmayı yasak etmiştir» der. Oysa zenginler ne dilenir; ne köprü altında yatar; ne de ekme çalar. Frenk yazarı bunu anlatmak istemiş. Aslında birçok yasaklar yalnız fakirler için konmuştur.

Fakir kardeş,
Biz bu köşede herşeye rağmen sizlere kanunların açık kapılarını göstermeye çalışacağız. Fakirlerin kanunlar ve hükümet karşısında kendilerini nasıl savunabileceklerini ve haklarını isteyebileceklerini öğretmeye çalışacağız.

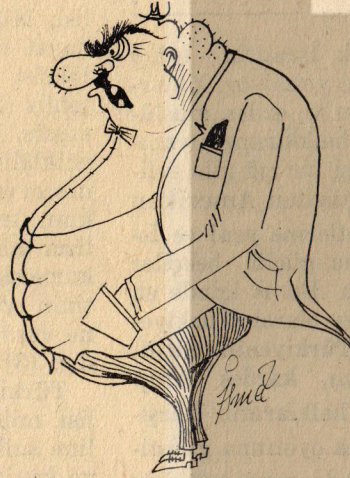
FAKİRİN SAĞLIĞI

Fakir kardeş,
Bugün fakir halkımızın büyük çoğunluğu hasta, çürük, veyahut sakattır. Çünkü gıda alıp beslenemez. Evinde yakacağı, üstünde giyeceği olmadığı için soğuktan korunamaz. Sağlık şartlarına uymayan iş yerlerinde çalıştığı için hasta olur. İş kazasına uğrar sakat kalır. Hastaneler fakirlere kapalıdır. Parası yoktur; doktora gidip ilaç alamaz. Sigortalı olup aldı diyelim; aldığı ilaçlarda hayır yoktur. Çünkü ilaçların çoğu

TEKİRDAĞLI SOĞAN ÜRETİCİLERİ
Kan Ağlıyor

Şaşıktır Bu İşe Diyorlar.

Soğan üreticileri: Kilosunu 85 kuruşa malettiğimiz soğanı, 100 kuruştan komisyoncuya veriyoruz. Onlar da aynı soğanı İstanbulda 350 kuruşa sattırıyorlarmış. Biz kiloda 15 kuruş, onlar ise ter dökmeden kiloda 250 kuruş kazanıyorlar.

— Dur be beyim. En doğrusunu ben anlatayım sana. Adını da yaz. ARİF Yılmaz. Bu soğan denilen nesne, Tekirdağ'da 5-10 yılda bir para eder. Haydi bu yıl para etti diyelim. Biz burada bir kaç kişi toplanıp bir kamyon tutar soğanımızı, İstanbul'daki komisyoncuya götürürüz. Komisyoncu bize bir yer gösterir. İndirin oraya soğanımızı der. İndiririz. Kırk para almada oradan döneriz memleketimize. Malımızın ne vakit, kime ve kaçta satılacağını bilemeyiz. Ara, sıra para için uğrur komisyoncuya. 2-3 çuval malımızı kasten satmaz. Gittiğimizde onları gösterir bize. Malımızın satışı daha bitmedi. Fatura kesip para veremem der. Bu git-geller bazen aylarca sürer.

Beyim senin anlayacağın, komisyoncu, bizim taşımızla bizim başımızı vurur. Paramızı aylarca kullanır durur.

Sıra gelir para almaya. Diyelim ki kilosu 120 kuruştan satılmış.

Eee. Kilo başına % 8 komisyon 10 kuruş eder. Hammaliye 2, kamyon parası 3, çuval masrafı 5 kuruş. Etti mi 20 kuruş masraf.

Dahası var ya. Borsa parası, branda parası...

Elâlem, üretici soğanı 120 kuruşa sattı der. Amma, gerçekte 85 kuruşa mal etmiş olduğu soğanı 100 kuruşa satmıştır.

Gerçek Fakir
kime derler

Dilimizde yaygın olarak kullandığımız fakir sözcüğü, arapçadan alınmadır. Fakir sıkıntı çeken değil, çok sıkıntı çeken anlamına gelir. Fakirin sıkıntı çeken sözcüğü, dilimizde kullanılmaz.

“Fakir” sözcüğünün yanında, dilimizde bir de fukara sözcüğü vardır. Fukara, fakir sözcüğünün çoğulu, yani fakirler anlamına gelir. Fakat biz onu çok fakir, pek çok sıkıntı çeken anlamına karşılık sayarız.

Biz Türkler fakir sözcüğünü arapçadan farklı anlamlarda kullanırız. Genellikle biz, fakir sözcüğünü:

a) Malı, mülkü olmayan, çalışabildiği kadar çalıştığı halde sıkıntı çeken, veyahut iş arayıp da bulamadığından sıkıntı çeken kişi için. (Arapçada gerçek fakir buna denir.)

b) Malı, mülkü, yok, gereği gibi çalışmayıp, oturan sıkıntı çeken kişi için. (Arapçada bunlara miskin denir.)

c) Malı, mülkü yok, çalışmaz, dilenci kişi için... kullanırız. (Arapçada bu kimse lere sail denir.)

Kafkasyalı Türkler, bunlardan (a) ile gösterdiğimizize, yani gerçek fakire “FUKARAİ - KÂSİBE” derler. Bu sözcük arapçada ve farsça da yoktur. Bu anlama göre; fukara-i - kâsibe tamamı ile, frenkçedeki proleter sözcüğünün karşılığı olmuş olur. (Gazetemiz de fakir sözcüğünü bu manada kullanmaktadır.)

Nitekim, sosyalistlerin tarihi sloganı olan, “Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz”i, Kafkasyalı Türkler “Bütün ülkelerin fukara-i kâsibe’si birleşiniz” biçiminde

FAKİRİN LÛGATI

EMPERYALİZM NEDİR

Bu köşede her sayı; Gazetemizde okuyacağınız yabancı ve bilmediğiniz kelimelerin manasını açıklayacağız. Bu sayıda Emperyalizmin ne olduğunu anlatacağız.

Amerika İngiltere, Fransa, gibi gelişmiş Sanayi ülkelerini, büyük zengin şirketler ellerinde tutar ve istedikleri gibi yönetirler. Bu şirketler, yalnız kendi ülkelerindeki işçileri sömürmekle kalmazlar. İktisadî bakımdan geri kalmış ülkelere de mamul eşya ve sarmeye ihraç ederek, onları kontrolleri altına alırlar. Bu ülkelerin yeraltı ve yerüstü servetlerini yağma ederler. İhracat, ithalat, banka, sigorta ve büyük işletmeleri kendi çıkarlarına uygun olarak kullanırlar. Yatırımlarını emniyet altına almak için, geri kalmış, ülkelerin hükümetlerini de kendilerine bağlarlar. Hatta silahlı kuvvetlerin kumandanlarını bile satın alabilirler. Bununla yetinmeyip askerî üsler kurarlar. Bu üslere atom silâhları dahil, uçaklar ve her türlü modern harp araçlarını doldururlar. Bu suretle kendi saldırı politikalarını yürütmeye çalışırlar. Yardım yapıyorum diye, o geri ükeyi borçlandırır. Yani kendilerine bağlı bir ülke şekline sokarlar. Ham maddeleri ucuza alıp, mâmul eşya şekline getirerek yine bu ülkelere en yüksek fiyatla satarlar. Böyle ülkelerde bağımsızlık ve demokrasi diye bir şey kalmaz.

İşte böyle büyük şirketlerin yönetimindeki, zengin ülkelerin, geri kalmış ülkeleri sömürmesi şekline EMPERYALİZM denir. Bu işi yapanlara da Emperyalist denir.

Ar dünyası değil
kâr dünyası

Vietnamdaki Amerikan paşaları, silâhla yene-medikleri kahraman Vietnamlı kadınları, şimdi de dolarla yenmeyi düşünüyorlar. Bunun için, Vietnamdaki Amerikan pazarının kârhaneler açmasını teklif ettiler. Aç ve yoksul bıraktıkları Vietnamlı kadınları bu kârhanelerde Conilerine Peşkeş çekecekler.

Amerikalı emperyalistlerin, fakir ülkelerdeki değişmez taktiği budur; Bir eliyle verir, diğer eliyle alır.

Para ile tutup harbetmek için Vietnamla gönderdikleri yüzbinlerce askerin elindeki dolarları da,

Çünkü naçiarını çoğu bozuk ve hilelidir. 451 çeşit ilâcın sağlığa zararlı olduğu anlaşıldı. Bir çok ilâç fabrikası hileli ilâç yaptığı için kapatıldı. Gıda maddeleri de öyle; hem pahalı, hem karışık, hem bozuktur.

Fakir kardeş,
Bütün bunları okuduktan sonra «örtki ölem» demekten başka çaremiz kalmıyor diyeceksiniz. Hayır arkadaşlar ölmüyeceğiz. Tüm yaşama gücümüzü kullanarak direneceğiz. Ta ki bu bozuk düzeni değiştirmeye kadar.

Onun için en az para ile, mümkün olduğu kadar iyi nasıl beslenebiliriz. Hasta olmamak için neler yapabiliriz. Hasta isek veya olursak doktorlara ve ilâçlara kapılmadan nasıl iyileşebiliriz.

Bu köşede, bu işin uzmanları sizlere çareler gösterecek ve açıklayacaklardır.

FAKİRİN DOSTU

Grev yaptı

(Baştarafı 1. sayfada)
mesken kiralalarının artması sonucunda işçiler zor duruma düştü. Bunun üzerine İtalyan işçisi, öyle miskin miskin beklemenin hiçbir derde çare olmadığını iyice bellediğinden davranışa geçmeye karar verdi. Bütün iş kollarında çalışan 15 milyon işçi 19 Kasım günü, önce 24 saat süren bir Genel Grev yaptı. Fakat zengin sınıf para ile tuttuğu adamlarını, grevi hazırlayan sosyalistleri dövmek ve sindirmek için sokaklara salınca, işçiler karşı koydu ve tekrar grevlere girişildi. Grevler bütün İtalyaya tekrar yayıldı.

Bugün Türkiyede hayat pahalılığı İtalyadakinden çok daha fazladır. İşçi ücretleri ise çok daha düşüktür. Üste-

İstanbul halkı, soğanın kilosunu 350 kuruşa yiyormuş. Ona bizim aklımız ermez. Demekki soğan, komisyoneudan bak-kala gidinceye kadar o arada it izi kurt izine karışıyor. Esas hüner, bu it izinin kurt izine karışmasını önleyebilmektedir.

(Başyazının Devamı)

Fakir kardeş,

Bugün yurdumuzun nüfusu aşağı, yukarı 35 milyona yaklaştı. Meramımızı iyice anlatabilmek için, evvelâ bu 35 milyona gelirleri ve üretim vasıtaları karşısındaki durumları bakımından, yani sınıf açısından bir göz atalım. Türkiyede lüks ve debdebe içinde yaşayan zenginlerin sayısı; tüm aileleri ile birlikte yarım milyonu aşmaz. Üretim vasıtalarını, yani fabrikaları, toprakları vs. elinde tutan bu zengin sınıfa ilim dilinde "Burjuva Sınıfı" denir. Orta sınıf dediğimiz; aydın, memur, subay, esnaf, küçük toprak ve küçük mülk sahipleri ile ailelerini de 6-7 milyon kişi sayalım. İlim dilinde bu orta sınıfa da "Küçük burjuva" sınıfı denir. Geri yana 28 milyona yakın vatandaş kalır. Bu 28 milyon vatandaş; emeği ile geçinmek zorunda olan fakir işçiler, fakir köylüler, diğer fakir emekçiler ve bunların çocuklarıdır. Emeginden başka üretim vasıtasına sahip olmayan ve emeğini zengin sınıfa satarak geçinmek zorunda olan bu fakir sınıfa da ilim dilinde "Proleter Sınıfı" denir.

Proleter kardeş,

Bugün yurdumuzun bütün nimetlerinden, bir avuç zengin sınıf, yani burjuva sınıfı bol, bol faydalanıyor. Nimetlerin paylaşılmasına Amerikan emperyalizmini de ortak eden Burjuva sınıfın kaymak tabakası, onun himayesinde kendini emniyetinde sayıyor. Orta sınıfın, yani Küçük Burjuva sınıfının bir kısmı sıkıntı içindedir, bir kısmı ise oldukça rahat yaşar. Emeği ile geçinmek zorunda olan fakir sınıfa, yani Proleter sınıfa gelince; durumumuz yürekler acısıdır. Bütün yiyecek, giyecek ve yakacak maddelerini üretenler; köşklere, apartmanları yapanlar bizleriz. Fakat, aç ve çıplak olan; karda, kışta odunsuz ve kömürsüz kalan; evi, barkı bulunmayan gene bizleriz.

Proleter kardeş,

İşte "FAKİRİN DOSTU" gazetesi; fakir emekçi halkımıza, kimler tarafından ve nasıl sömürüldüğünü göstermek için çıkıyor. Emperyalizmden ve yerli ortakları olan sömürücü zenginlerin baskısından kurtulmak için elbirliği ile neler yapmamız gerektiğini göstermek amacıyla çıkıyor.

"FAKİRİN DOSTU" dar imkânlarına ve kit parasına rağmen, sizlerden alacağı güçle bu görevlerin üstesinden geleceğine de inanmaktadır.

FAKİRİN DOSTU

lik Anayasamız da her türlü nımıştır. Velâkin işçi sınıfı sömürüye karşı kanun çerçevesinde direnme hakkını ta-

de kullanmışlardır. Bu suretle, miskin ve sail ile, gerçek fakir, yani fukara-i - kâsibe arasındaki fark; birincisinin emek sarf etmesi, ikincisinin ise emek sarfettiği halde, sıkıntı içinde olmasıdır.

Kafkasyalı Türkler, sosyalizmi genellikle fukara-i - kâ-

açtıracakları kârhanelerde toplayıp geri alacaklar.
Can çıkar, huy çıkmaz!..

sibe'ye dayatmışlardır.

Sosyalizmin dayanak gücü, çalışmayan miskinler değil, çalışan himmet gösteren fukara-i - kâsibe'dir, yani ger-

çek fakirlerdir, frenkçedeki proleterlerdir. Nitekim 1903 de kurulan Azerbancan Sosyalist partisinin adı "Himmet Partisi idi.

TARİHİMİZDE İŞÇİ HAREKETLERİ

Türkiye'de bilinen ilk grev 1872 yılında Kasımpaşa Tersanesinde çalışan ve peşpeşe üç ay ücretlerini alamayan 600 işçinin yaptığı grevdir. İşçiler önce Bahriye Nezaretine, sonra Bab-ı Ali'ye sonra Sadrazam'a ve nihayet padişaha başvurmuşlar. Bütün bunlar boşa çıkınca greve başlamışlardır. Grevin sonunda işçilerin bütün istekleri kabul edilmiştir.

Sahibi: ORHAN MÜSTECAPLI
Bu Sayıda Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
AKIN ÇITAKOĞLU
İdare Adresi: Çatalçeşme Sok. No. 17/1
Cağaloğlu — İSTANBUL
Basıldığı Yer:
HAŞMET MATBAASI

İşçi ve Köylü arkadaşlarımızdan, FAKİRİN DOSTU'na haber ve yazı göndermelerini bekliyoruz.